

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Департамент освіти Сумської обласної державної адміністрації
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
Українська асоціація дослідників освіти

**ОСВІТА ДЛЯ XXI СТОЛІТТЯ: ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

**EDUCATION FOR THE 21st CENTURY: CHALLENGES, PROBLEMS,
PROSPECTS**

Матеріали VI Міжнародної
науково-практичної конференції

26 грудня 2024 року

Суми
Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка

2025

СОІЛ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТНЬОЇ СПІВПРАЦІ

З початком 20-х рр. XXI ст. українська освіта зіткнулася з глобальними викликами. Так, пандемія Covid-19 (2020) та оголошення воєнного стану в країні (2022) змусили заклади вищої освіти переглянути форму організації освітнього процесу, адаптувати методи навчання й оцінювання, зберігаючи при цьому належну якість освіти, та орієнтуватися на потреби студентів. Указані події стали випробуванням для вітчизняної освітньої системи, у результаті якого відбулася адаптація до нових умов й створення простору не тільки для розвитку інноваційної діяльності, а й інтенсивної міжнародної співпраці.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 686 від 15.05.2024 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» у пункті 5 Критерію 4 зазначено, що «навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з *інтернаціоналізацією* (курсів наш. – А. К.) діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти» (Наказ Міністерства освіти ..., 2024). Тобто інтернаціоналізацію визначено одним з ключових аспектів якісної освітньої програми із залученням трьох компонентів:

- інтеграція міжнародного досвіду та позитивних практик під час здобуття освіти;
- запрошення до співпраці викладачів з міжнародним досвідом, застосування інноваційних методик, що поширені у провідних університетах світу;
- участь у спільних міжнародних проектах, публікації у світових журналах, обмін досвідом через конференції та симпозіуми тощо.

Наголосимо, що інтернаціоналізація сприяє підвищенню конкурентоспроможності закладу вищої освіти та розвитку сучасного рівня підготовки здобувачів освіти.

Дж. Рубін зазначає, що в останній час інтернаціоналізація стала важливою метою багатьох закладів вищої освіти у світі та часто є частиною стратегічного плану університету. На чолі цього процесу – вище керівництво. Основними напрямками інтернаціоналізації є:

- мобільність студентів і викладачів: в'їзна (залучення студентів та викладачів з-за кордону) та виїзна (програми обміну та навчання за кордоном);

- програми подвійних дипломів та спільні дослідницькі проєкти;
- поїздки за кордон під керівництвом викладачів;
- інтернаціоналізація без фізичної мобільності: створення міжнародного досвіду у місцевому освітньому середовищі (інтернаціоналізація навчальних планів, віртуальні обміни тощо) (Rubin, 2017).

Одним з ефективних інструментів інтернаціоналізації є COIL (Collaborative Online International Learning) – спільне онлайн-навчання в міжнародному середовищі. На нашу думку, COIL – це одна з інноваційних форм міжнародної співпраці, оскільки цифровий формат COIL дозволяє університетам підтримувати активну співпрацю між студентами та викладачами з різних країн, попри географічні та економічні обмеження.

Термін «спільне онлайн-навчання в міжнародному середовищі» було запропоноване у 2006 р. Дж. Рубіном (Rubin, 2017) для опису освітньої моделі, яка передбачає співпрацю між студентами з різних країн у цифровому середовищі, спрямовану на розвиток міжкультурної компетентності та практичних навичок.

Важливо зазначити, що COIL не є технологією чи платформою, а новою парадигмою викладання та навчання, що спрямовано на розвиток міжкультурної обізнаності у спільних мультикультурних освітніх середовищах. На відміну від дистанційних курсів, що, наприклад, запропоновано певним закладом вищої освіти, COIL базується на створенні спільних навчальних програм, які розробляються викладачами з двох різних культур та у центрі яких досвідне та колаборативне навчання студентів (Rubin, 2017). Вважаємо, що COIL сприяє не лише розвитку академічних навичок, а й поглибленню міжкультурного розуміння, що є важливим для формування глобально орієнтованих професіоналів. Використання таких форматів навчання дозволяє здобувачам освіти взаємодіяти з однолітками з інших країн, розв'язувати реальні проблеми та виконувати спільні проєкти, що значно підвищує їх мотивацію та залучення до освітнього процесу.

Активне впровадження онлайн-технологій в університетах, популяризація соціальних мереж та страх тероризму сприяли інтенсивному розвитку спільного онлайн-навчання в міжнародному середовищі. Викладачі та студенти дедалі комфортніше працюють і взаємодіють онлайн, тоді як міжнародні подорожі нерідко викликають занепокоєння. Хоча ці страхи часто є перебільшенням, посиленням ЗМІ та політиками, COIL пропонує альтернативу, об'єднуючи студентів без витрат і ризиків, пов'язаних із подорожами. Завдяки цьому COIL активно впроваджують

Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи

міжнародні відділи, що прагнуть підтримувати навчання за кордоном і студентську мобільність, адаптуючись до сучасних викликів (Rubin, 2017).

Отже, одним з ефективних інструментів інтернаціоналізації є COIL – онлайн-навчання, що дозволяє студентам з різних країн співпрацювати, розвивати міжкультурну компетентність і долати географічні бар'єри, особливо в умовах сучасних обмежень.

ЛІТЕРАТУРА

Наказ Міністерства освіти і науки України № 686 від 15.05.2024 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». (2024). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24>

Rubin, J. (2017). Embedding Collaborative Online International Learning (COIL) at Higher Education Institutions An Evolutionary Overview with Exemplars. *Internationalisation of Higher Education*, 2, 28–44.

Володимир Латишев

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ІНТЕГРАЦІЯ КРАЄЗНАВСТВА В ЕКОЛОГІЧНУ ОСВІТУ УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ВАДАМИ

Вирішальне значення для виховання відповідального ставлення до навколишнього середовища має формування екологічної культури. Для учнів з інтелектуальною недостатністю екологічна освіта повинна бути адаптована до їхніх пізнавальних здібностей і стилів навчання. Використання краєзнавства як інструменту екологічної освіти створює знайомий і значущий контекст, що дозволяє учням ефективніше взаємодіяти з навколишнім середовищем. У цьому документі досліджуються стратегії, методи та найкращі практики для розвитку екологічної свідомості в учнів з інтелектуальними вадами через місцеві історичні та екологічні дослідження.

Екологічна освіта має на меті виховувати усвідомлення проблем навколишнього середовища, сталої поведінки та глибокого зв'язку з природою. Однак традиційні екологічні освітні програми часто не відповідають потребам учнів з інтелектуальними вадами, оскільки вимагають спрощених концепцій, практичного досвіду та структурованих підходів до навчання. Інтеграція краєзнавства в екологічну освіту надає конкретні приклади, досвід реального життя та культурну відповідність, які сприяють змістовному навчанню для цих учнів.

Значення екологічної культури для учнів з інтелектуальною недостатністю полягає в:

Куліченко Алла. COIL як інноваційна форма міжнародної освітньої співпраці.....	46
Латишев Володимир. Інтеграція краєзнавства в екологічну освіту в учнів з інтелектуальними вадами.....	48
Лебеденко Андрій. Організаційно-змістові засади підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України.....	50
Лемешко Дмитрій. Структура вищої аграрної освіти в Польщі.....	53
Лі Сін. Європейський вокальний табір як форма інтернаціоналізації професійної підготовки майбутніх співаків у країнах Європейського Союзу.....	55
Луо Сін'їн. Підготовка майбутніх педагогів на засадах трансверсального підходу	57
Лу Цзянбо. Розвиток емоційного інтелекту майбутніх хореографів у процесі професійної підготовки в закладах вищої освіти США.....	58
Мілашич Денис. Структура професійної підготовки атлетів у закладах вищої освіти США.....	59
Młynarczuk-Sokołowska Anna. Program Rozwijania Kompetencji Międzykulturowych „Przygody Innego”. Główne Założenia Oraz Metodyka Pracy	61
Нечипоренко Володимир. Аналіз рухової активності спортсменів середньовічного бою	65
Осьмук Наталія. Освіта заради миру: особливості модернізації засадничих підходів в умовах глобальних викликів	67
Пєвнєв Ярослав. Навчання через служіння як вид інноваційної діяльності в медичних коледжах США.....	69
Пісоцька Леоніда. Створення безпечного середовища в умовах закладу дошкільної освіти	71
Порада Оксана. Роль лідерства під час управління в умовах змін	74
Руднєвський Артем. Допоміжні технології в інклюзивній освіті.....	76
Рудницький Євген. Роль інноваційної діяльності у розвитку комп'ютерних наук у США.....	79
Саліонов Володимир. Особливості клінічної фармацевтичної освіти в США	81
Сбруєва Аліна. Європейська рамка компетентностей для дослідників: цілі створення, структура, особливості розвитку	83
Ситняківська Світлана, Літяга Інна. Інноваційні підходи до відновлення та розвитку освітнього процесу в Україні в умовах післявоєнної відбудови... ..	85
Stadniczenko Dawid. The Role of AI in Enhancing Public Trust: Integrating EU Legal Frameworks into Polish Educational Platforms	87
Товстуха Костянтин. Підготовка фахівців у галузі міжнародного права в країнах ЄС: ключові аспекти	90